

„GAZETA” iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr.-ul de Duminică 2 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr.-ul de Duminică 8 fr. pe an.
 Se prenumeră la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrația. Piața mare,
 Tezaur Inului Nr. 30. etajul
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

REDACTIUNEA,
 Administrația și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisori nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se retrimit.
 INSERATE
 se primesc la Administrația în
 Brașov și la următoarele
 BIROURI de AMUNȚURI:
 În Viena: la N. Dukas Nachf.,
 Nax. Angenfeld & Emerie Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Rrzsébet-körut).
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colonă 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicar mai dese după tarifar
 și învoială. — RECLAME pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

Nr. 44.

Brașov, Luni-Marti 25 Februarie (10 Martie).

1903.

Ce vreau „independenții?”

În cele din urmă a eșit iepurele din tufă. Inșuși conducătorul fracțiunii koșuthiste, fiul „dictatorului” de odinioară, vine și dă la lumină planul, ce-l urmăresc așa numiții independențiști cu obstrucțiunea lor în contra proiectelor militare și cu demonstrațiile ce le inscenază.

Intrebat fiind înainte cu trei zile de către corespondentul din Budapesta al ziarului „Neue freie Presse”, că la ce țintesc partida independențistă și pe ce basă de drept public stă ea în lupta actuală, Francisc Kossuth a răspuns, că această partidă își bazează pretenșiunile ei actuale față cu armata pe legea dualistă (§-ul 12 al art. de lege din 1867), după care dieta ungară are dreptul de a stabili condițiunile de cară face dependentă încuviințarea recruturilor.

Etă că cei mai inversunați contrari ai legii dualiste, cei ce până acuma au luptat pentru delăturarea acesteia și deplina independență a țării, s'au făcut de-odată apărătorii drepturilor, ce pretind, că le-ar stabili acel § 12 al ei cu privire la armată.

Este în drept Ludovic Mocsary când se miră, că partidă independențistă, a căreia președinte a fost și el odinioară și care până acuma întotdeauna a afirmat, că acea lege a nimicit armata ungară de sine stătătoare, vine astăzi și vrea să construiască armata ungară tocmai pe baza articolului de lege XII din 1867, din punct de vedere al legalității.

Mocsary, e adecă de părere, — și în privința acesta conglăsucesce cu vederile conților Andrassy și Tisza, cară au sărit în ajutorul guvernului Szell și a proiectelor sale militare, — că organizația actuală a armatei comune și conducerea ei unitară

germană, ce a rămas rezervată monarhului, corespund literei legii dualiste dela 1867 și armoniază cu spiritul ei.

Ce vor așa-dér independenții lui Kossuth? De ce nu cutază ei a pretinde de-a-dreptul separarea armatei într'una ungară și altă austriacă?

O spune Francisc Kossuth în convorbirea amintită mai sus.

„Doră nu veți crede” — îl întreabă interlocutorul vienes — „că ar fi posibil ađi a înființa o armată ungară independentă?”

„Partida noastră crede”, răspunde Kossuth, că „îndată ce regele va respecta legile țării și va dovedi, că se alipește de poporul său, va fi posibil ba chiar necesar, ca și în organizația actuală a armatei să ajungă a-se valida direcțiunea națională maghiară și ca se se facă *concesiuni, cară se pōtă corespunde mai bine și dualismului*, și prin cară forța armatei nu numai că nu ar fi slăbită, ci ar fi mult ridicată”.

Cum se pōte vedé din aceste cuvinte, cei cu ideile mari naționale maghiare au devenit în timpul din urmă omeni speculativi și precauți seu, cum se obicinuesce a se mai dice ađi în limba vulgară, foarte practic!

Aprope se nu mai cunosc de loc pe „tigrii” de odinioară, așa de mult s'au dedat cu ideia, că dualismul le dă teren de ajuns spre a-și desvolta *ad libitum* nesăbuitul lor șovinism și exclusivism!

Faptul, că „infricoșatii” campioni de odinioară pentru „idealele” naționale maghiare din stânga estremă își iau acum ca basă de operațiune chiar constituția dualistă a monarhiei, mai dovedesce, că se simt slabi, că le lipsesce curagiul — cum cu drept le impută Mocsary — și că decă alérgă după concesiuni, făcând presiune asupra monarhului.

Tot Mocsary le-a fost spus independențistilor, că nu vor puté dobândi independența țării pe câtă vreme nu se vor împăca sincer cu naționalitățile nemaghiare, lăpédându-se odată pentru tot-déuna de tendința maghiarisării forțate; vrënd însă a continua politica de maghiarisare, acesta o vor puté face numai în cadrul și sub scutul dualismului.

Avut'a oră nu dreptate? În tot cazul procederea actuală a opozițiunei extreme și vorbele lui Francisc Kossuth nu dovedesc, că vestiții „independențiști” ar ave încredere, că stând numai pe picioarele lor ar puté s'ajungă la vr'un rezultat bun și că s'ar puté lipsi de razimul dualismului.

Francisc Kossuth cere concesiuni de la regele în direcția națională maghiară pe motiv, ca partea ungară a armatei să pōtă fi pētrunsă de „însuflețire națională” și astfel să pōtă deveni mai aptă de bătaie.

Față cu această pretenșiune țiarul vienes sus amintit pune întrebară mult semnificativă pentru situația, ce și-a creat'o nenorocita politică de maghiarisare în țără însăși, dîcend:

„Putea-se-va conta, în cazul unei separări a armatelor, la însuflețirea națională, de care vorbesce Kossuth, măcar încât privesce armata întregă ungară?”

Ni-se pare că în împrejurările de față social-democrații din Budapesta, care s'au ciocnit cu independenții la demonstrația de eră, au nemerit cuiul în cap, când au declarat, că opoziția obstructionistă și protestătore nu face decât treburile celor de la cârmă, ajutându-le să stōrcă de la conducerea armatei câteva concesiuni, rămânând în picioare tōte neajunsurile de pân' acum.

Parlamentul român a votat cu 63 bile albe contra 19 legea pentru organizarea poliției de stat. — În senat d-l ministru

de domenii a depus mai multe proiecte de lege de recunōsceri și împămēnteniri. Ministerul de externe a intervenit pe lângă președintele camerei, ca în cursul săptămănei acesteia să se voteze recunōscerea calității de cetățēn român a unui grup de 40 Români originari din Sofia.

România și Turcia. D-l T. G. Djuvara a ținut zilele trecute o conferență despre Edgar Quinet, în care vorbind și de cestiunea Orientului a đis următorele:

„Ideia lui Quinet despre o înțelegere intimă între România și Turcia este tot atât de interesantă astăzi, când cestiunea Orientului dominază politica Europei. Este neîndoios, că avem interes, ca Turcia să fie cât se pōte mai tare, pentru păstrarea echilibrului în Peninsula balcanică. În testamentul politic al marelui vizir Fuad Pașa, Englesii sunt indicați ca cei mai bun prietini ai imperiului otoman; diferite circumstanțe și faptul că Englitera e absorbită în Egipt și în extremul Orient, fac că dēnsa astăzi nu mai ia în mână cu pasiune interesele Turciei. Se pōte dice că astăzi Românii sunt împreună cu Germanii cei mai bun prietini ai imperiului otoman.

„Pentru-că am trăit opt ani în Turcia și în Bulgaria, îmi permit să exprim convingerea ce am, că temerile de o apropiată conflagrațiune în Peninsula balcanică sunt exagerate. Starea ce va resulta din reformele impuse în Macedonia de Rusia și de Austro-Ungaria, va dura multă vreme încă. Inșé pentru oră-ce eventualitate neprevēdută, linia politică de purtare ce a fost indicată cu atâta istețime și, a-și îndrāsni să đic, cu atât patriotism românesc de Edgar Quinet, îmi pare și astăzi demnă de a fi urmată”.

Demonstrația Croaților. Partidele croate din opoziție au hotărît ca Miercurea viitoare să facă o mare demonstrație pentru independența financiară a Croației. Scim, că o demonstrație de felul acesta

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Din prag.

De G. Todici.

Când ora sosesc, când nălucirea pieré.
 Se trage de odată și vecinica perdea.
 (Alexandrescu.)

Viēta trupescă se curmă cu mōrtea; viēta individuală, internă, se continuă în linie infinită, Pythagoreii considerând această transformare de o nascere = „*yevesia*”-a sufletelor. În martirologiile creștine zilele mōrții sunt botezate „*dies natales*” = zilele nascerei, și Angelus Silesius califică mōrtea de „cel mai mare bun dintre tōte lucrurile”. Pedēpsa cea mai teribilă, aplicată cuiva, ar fi traiful continu între împrejurările și în trupul nostru, cam în sensul cum legenda ne spune, că a fost condamnat „Evreul rēțăcitor”.

Increderea pusă în viēta de dincolo încă nu esclude téma de crisă. Mulți inși nu se tem de mōrte ca atare, ci se în-grozesc de minutul de trecere.

I. Suferim seu nu suferim, când trecem pragul? — etă o întrebare destul

de importantă, la care vom căuta să și dăm un răspuns lămurit.

Din nenumărate observațiuni făcute pe lângă muribunđi, s'a constatat, că anumit timp înaintea mōrții nu mai există nici un sentiment de durere, și evenimentul temut se petrece analog cu adormirea în urma unei zile obositoare. Mōrtea e precedată de un fel de narcosă, întocmai cum se întâmplă cu cloroformisarea.

Confusia, caracterisază momentele critice. Confusia pōte dura, câte-va minute, câte-va ore seu secolii întregi: după individualitate muribunđului. Abia după risipirea ceței, după înseninarea ideilor, supraorganismul se regăsesce, își vine în fire, cum s'ar trezi din un somn adēnc.

Suspiniul din urmă nici odată nu e dureros, căci *simțul dispăre cel dintâru înaintea mōrții, ér unde nu e simț, nu e nici durere.*

Un om celebru, care fusese readus în viēta în urma unei mōrți aparente, mărturisese, că înainte de a-și perde consciința, ar fi auzit o musică nespuse de plăcută.

Somnambului își compară starea trecătoare cu starea de după mōrte. Repausul

nu e decât o stare somnambulică permanentă. Toți somnambuli își declară, în acord, starea lor cataleptică de superiōră celei normale, de mai reală, vorbind cu dispreț de persōna lor. Muratori*) amintesc de o fată, care după un acces de friguri, se părea, că a murit. Se pregăteau deja să o îngrope, când îi auziră un suspin. Cu ajutor medical suficient au readus-o cu greu la consciință. Ea însă începă atunci să plângă cu hohot, reproșând că au răpit'o dintr'o liniște și fericire incomparabilă. Nici o bucurie a vieții sale, nu atinge mēsură celei observate în letargie. Ea a auzit destul de bine bocetele părinților și planurile lor de înmormēntare, dér aceste vāerări nu i-au turburat somnul. De acu înainte nici nu-și mai bate capul cu păstrarea vieții trupesci.

Somnambului nu odată manifestă suspărare evidentă în fața trezirei lor. „Cum se nu fiu supērat — đise un astfel de somnambul — când sunt silit din nou a-mi îmbrăca haina încomodă, trupul cel greoiu”. Mulți inși nu voiesc să-și facă auto-diagnosa, fiind-că nu mai pun nici un preț

pe însănătoșarea trupului; mōrtea nu-i în grozesc, convinși fiind, că vor fi fericiți, decă vor soăpa de trup în mod loial.

O femeie, care fusese lovită de trāsnet, mărturisise, că e adēnc convinsă de faptul, că mōrtea prin trāsnet e nedurerōsă, deore-ce dēnsa adurmise ușor. Un om, căruia i-se rupse ștrēngul de la spân-đurătore, avusese visiunea, ca și cum ar fi intrat în paradis, încunjurat de tōte mărețiile.

II. Sub raportul *ideilor*, ce turmentēză pe muribunđi, mōrtea pōte fi *greă seu ușoră. Moralitatea și viēta intelectuală a sufletului constituiesc singura basă, care determină trecerea într'un sens seu altul* Despărțirea e mai anevoiōsă în casurile, din nefericire cele mai dese, când sensualismul, plăcerile trupesci, preocupățiunile materiale, au fost singura țintă a vieții pāmēntesci. Legea de atracție are valōre generală. Supraorganismul pētruns de idei materiale ține mōrșă la trup, câtă vreme trupul i-a servit și servă de intermediar între lumea intelectuală și cea materială. Etă decă a priori posibilitatea unei agonii sinistre, isvoritōre de lacrimi, a acestor muribunđi, căroră li-se potrivește tristul refren

*) Über die Einbildungskraft, II. c. 9.

au făcut mai întâi studenții de la universitatea din Agram. De sigur, că se vor auzi și de răndul acesta proteste energice contra șovinismului.

13 400 emigranți într'o lună.

Oficiul „Sztatistikai havi közlemények“ constată, că în decursul unei luni au emigrat din țările aparținătoare coronei ungare nu mai puțin de 13.400 persoane. Cele mai multe pasapoarte s'au dat în comitatele: Făgăraș 8000, Brașov 793, Ciuc 636, B. Bodrog 529, Sibiu 367, Abauj-Torna 351, Szepes 336, Ugocia 324. Șaros 286, Alba inferioră 265, Sătmăr 247, Terna-va-mare 229, Tolna 202, Treiscaune 192, Maramureș 168, Sabolcu 165, Heves 154, Borsód 138, Bereg 127, Ung 110 și Turoș 108. Cele 8276 persoane cărora li-s'au liberat pasapoarte în Ungaria propriu zisă au avut alți 829 însoțitori. În Croația-Slavonia s'au dat 4325 pasapoarte. În America au emigrat 4057, în România 2613 din Ungaria. Din Croația au emigrat în America 2454, în Bosnia-Hertegovina 1098.

Acțiunea koșutiștilor contra proiectelor militare.

Până acuma s'au înaintat camereii deputaților mai bine de 300 petiții cu număruse iscălituri contra proiectelor militare, se înțelege toate puse la cale de agenții partidului independist și în parte chiar și de partidul poporal. De asemenea s'au prezentat câte-va deputații monstre la președintele camereii, Apponyi, dintre cari cele din urmă au fost deputații independenștilor din Zélau și Careii-marî. Acesta din urmă sub conducerea unui orecare Adler (!)

Intr'aceea s'a pronunțat și veteranul 48-ist Ludovic Mocsary, odinioară președ. al partid. 48-ist, din care post onorific a trebuit să se retragă din cauza sentimentelor sale echitabile față cu naționalitățile. Mocsary își publică părerea sa față cu acțiunea opoziției, la loc de frunte în diarul „Magyar Szó“. Etă, în estras, mersul ideilor lui Mocsary:

„După părerea mea — dice Mocsary — este o idee nenorocită, că partidul independent atacă proiectele, ce se află în desbatere din punctul de vedere al legalității și că vră să construască armata independentă ungară, drept flux al art. 12 de lege din 1867. Acesta este ceva nou de tot. Până acuma acest partid susținea, că această lege a nimicit armata independentă, creată la 1848 prin art. 3. Acesta a fost motivul principal, pentru care eu diceam întotdeauna despre acea lege: *Carthaginem delendam esse censeo*. Espresiuinea „armată ungară“ care se află în §. 11 al articolului de lege 12 din 1867, nu este,

decât o frasă, în cazul cel mai bun o rezervă juridică, după norma lui „*corpus juris*“ cu care Deak și Andrassy voiau să într'aurască sacrificarea drepturilor noastre. Organizațiunea actuală a armatei comune, menținerea conducerii unitare germane, care a rămas rezervată Monarchului, nu se contradice de loc cu litera articolului de lege 12 din 1867 și este în armonia cea mai deplină cu spiritul ei. Acestă stare faptică este consecința naturală și necesară a pactului comun. În privința acesteia contele Andrassy și contele Tisza au avut dreptate deplină cu argumentele lor ce le-au invocat în cursul desbaterii“.

Acestea fură scrise de Mocsary, care a îmbetrânit în convingerile independiste și stă cu un picior în mormânt. Argumentele lui sunt bombe umplute cu dinamită și cari sdrobesc toate argumentele independenștilor produse în desbaterea ce durează de cinci săptămâni deja.

Betrânul Mocsary nu s'a mulțumit cu primul articol și a lansat în aceeași foie un al doilea articol în privința poziției false a soților săi de principiu. El întrăbă partidul independist, de ce nu reînnoiesce pretensiunea de a separa, armata într'una austriacă și alta ungară, și susține, că partidul a ocupat o poziție, ce nu se poate apăra. Cu legea de la 1867 nu se poate contrabanda armata ungară și decât partidul independist persistă pe drumul de până acuma, atunci cu drept cuvânt se ridică contra ei reproșul, că n'are curajul opiniei sale. După acestea este ușor de dovedit, că partidul independist a intrat într'o infundătură, din care nu poate eși, fiind-că și-a închis singur calea.

Interesant este, că independenștii dau o importanță până acuma neobișnuită partidului socialist. Deputatul Visontai (evreu) și Molnar s'au dus în redacția organului socialist și au prezentat propunerea, că opoziția este gata a face socialistilor la meetingul proiectat pe ziua de erî toate concesionile imaginabile, pentru a ajunge la valoare și tendințele lor. Partidul social-democrat a delegat pe domni Dr. Adolf Goldner (!), Max Grossmann (!) și Iacob Weltner (!) spre a se înțelege cu delegații independenștilor, Hollo și Lakatos, ca reprezentanți ai comitetului aranjator. Delegații socialistilor au stăruit, ca procesiunea demonstrativă să nu se facă pe corsoul Dunării, ci în pădurea orașului. Opoziția independistă susținea părerea, că demonstrațiunea această să se facă pe malul Dunării, pentru ca lumina torțelor să se vadă din palatul din Buda. Delegații socialistilor mai susțineau, că demonstrațiunea să nu aibă caracter antidinastic, fiind numai guvernul responsabil pentru proiectele militare. Socialistii au mai prezentat un proiect de rezoluțiune, care să se prezente în cameră și în sensul căruia opoziția să

fie obligată nu numai a continua obstrucțiunea contra proiectelor militare, dăr și în contra proiectului al doilea de indemnitate. Deputatul Hollo a răspuns, că partidul ar fi înclinat a desarma cu obstrucțiunea, decât s'ar pute obține orecări concesionii naționale din partea guvernului. Socialistii au propus atunci întreruperea tratativelor, deoarece precum se vede scopul obstrucțiunii nu este resturnarea proiectelor militare, ci stărcirea de concesionii naționale. Partidul socialist a hotărît ținerea unui meeting în aceeași zi și oră pe piața libertății. Comitetul aranjator al meetingului independist a chemat la o conferență comună și pe reprezentanții studenților.

Cum se vor fi formulat conclusionile definitive ale celor trei factori chemați a pune la cale meetingul de erî, se va vedea din scirile ce ne vor sosi ași din Buda-pesta.

Campania socialistilor austriaci contra unui comandant de corp.

În „Reichsrath“-ul din Viena s'a încins în ședința de la 5 Martie o desbatere violentă provocată de o moțiune de urgență a social-democraților, în care se cerea reglementarea comandantului de corp Galgoczy din Przemysl pe motiv că a luat măsuri aspre mai ales față cu jidovii. Măsurile lui Galgoczy le resimt cu deosebire furnisorii armatei, cafegii, boicotați de ofițeri în urma ordinelor lui Galgoczy și recruții, cari fiind jidovi, erau recrutați chiar și decât erau bolnavi de tuberculosă. Acusărilor aduse de socialistul Daszynski a răspuns între alții și deputatul Schneider din partidul social-creștin, care între altele a dis următoarele:

„Dintr'o scrisore ce a primit-o densusul — dice deputatul Schneider — rezultă că Galgoczy este foarte iubit atât în cercul soldaților, cât și al ofițerilor din cauza simțului său de dreptate. O a doua scrisore, ce a primit-o din Przemysl spune, că totă campania această s'a înscenat de furnisorii jidovi, cărora le este foarte neplăcut că Galgoczy insistă ca furnisorii jidovi să nu mituască.

„Decă Galgoczy — continuă Schneider — nu permite ofițerilor săi să frecventeze cafenelele jidovilor, are mare dreptate, deoarece vră să-i ferască, ca să nu caadă victime fetelor nerușinate, cari își fac prin cafenele meseria lor de exploatare. Decă au fost vândute planurile fortificațiilor din Przemysl și Cracovia, trebuie să șcim, că și aici tot jidovii au fost la mijloc. Decă domni socialisti îl acasă pe Galgoczy, că ar fi dis, că jidovul nu e om, a avut perfectă dreptate, căci în tratatul Megillah al Talmudului se dice despre creștini, că sunt porc și câni. Noi nu vrem să fim decât omeni, er jidovul să fie jidov.“

Deputatul Breiter întrerupându-l dice: Dăr nevasta lui Galgoczy este evreică.

Schneider: Cu atât mai bine, căci Galgoczy a putut să cunoscă, ce fel de omeni sunt jidovii, după propria sa nevastă. Decă moțiunea lui Daszynski va fi primită, atunci propune și el (Schneider), ca să se facă o cercetare spre a se constata de ce confesiune său mai bine rassă se țin furnisorii din Galiciia ai armatei. Er încât pentru Galgoczy, trebuie să i-se aducă laude și ar fi fost bine să fi fost el ministru de rășboi în locul lui Krieghammer, care făcea hatiruri jidovilor la furnisări.

După acesta ministrul Landwehrului Welsersheimb a luat în apărare pe generalul Galgoczy.

SCIRILE DILEI.

— 24 Februarie v.

Un non „agitator.“ Preotul român din Ciomocoș Lazar Iernea, este citat pe ziua de 11 Martie c. la judele de instrucție Bodo din Careii-marî, acusat fiind de agitație contra ideii de stat maghiar.

Proces de pressă. Din Turoș-St.-Mărtin se scrie, că la 21 Martie n. se va

judeca procesul de pressă intentat d-lui Svetozar Hurban Vajanszky pentru două articole publicate în „Narodnie Noviny“.

Consulii austriaci și ruși în Macedonia. Vădend că Rusia a înființat un consulat la Mitrovitza, Austro-Ungaria a reușit să obție și ea înființarea unui consulat în aceeași localitate. De asemenea la Vales se vor înființa câte un consulat rusesc și austriac, pentru-ca să pôtă esercita un control mai de aproape asupra aplicării de reforme. Consulii austriaci și rus din Mitrovitza sunt însărcinați, ca împreună cu autoritățile turcesci să liniștescă populațiunea albanesă, de a nu face răscole și agitațiuni.

† **Traian Mețianu**, protopopol din Zărnesci, a repausat Sămbătă seara, după o bolă scurtă de câteva zile. Inmormentarea i-se va face în Zărnesci, mâne Marți la 12 ore. — Fie-i țărâna ușură!

Regele Saxoniei în Viena. Se anunță, că în Aprilie a. c. regele Saxoniei va face o vizită Maj. Sale monarchului în Viena. El va fi găzduit la palatul imperial și primirea lui va fi solemnă. Se vor da marî serbări în onorea regelui și se vor face și declarațiuni politice în toastele rostite cu ocazia prânzului, ce se va da în onorea regelui.

Inmormentarea lui Rieger s'a făcut alaltăeri în Praga. Din toate părțile Boemiei, Moraviei și Silesiei au sosit participanți în număr estraordinar de mare. Orașul Praga a îmbrăcat vestmânt de doliu. Printre asistenți se afla și ministrul ceh Rezek reprezentând guvernul, apoi mareșalul Boemiei, comandantul corpului armatei din Praga, președintele camereii Seniorilor, numeroși reprezentanți ai aristocrației și clerului, șefii autorităților, aproape toți deputații cehi din „Reichsrath“ și din dieta provincială, numeroșe delegațiuni, societăți, corporațiuni, tinerimea universitară, membrii societății „Sokol“ etc. Funerariile le-a săvârșit primatul cardinal br. Skrbenski cu mare asistență. La catafalc au ținut discursuri funebre primarul Srb, directorul suprem Mattusch și deputatul Herold. După acesta publicul a părăsit Panteonul. Studenții au ridicat sieriul și cortegiul imosant s'a pus în mișcare. La mormânt a ținut un discurs mișcător vice-președintele Zacek, relevând meritele lui Rieger pentru poporul cehic. — Rieger a lăsat, prin testament, 200,000 corone pentru scopuri culturale și naționale. În testament el conjură pe Cehi să țină la drepturile lor, dăr se evite violențele. Poporul să-și pună încrederea în propriile forțe, se respecteze faptele ideale creștinesci și să se rețină de la pismă, care zădărnicesc intențiile cele mai bune.

Slovacii și mórtea lui Rieger. Diarele șovinești maghiare iau în nume de rău Slovacilor, că participă și ei la doliul Cehilor pentru mórtea lui Dr. Rieger. La inmormentarea lui Rieger a participat și d-l Paul Mudrony, avocat în Turoș-St.-Mărtin și preșident al societății editore a diarului „Narod. Noviny“. D-l Mudrony a depus pe cosciugul lui Rieger o cunună cu inscripția: „N. N. în numele Slovacilor—patriarchului Dr. Rieger.“ Șoviniștii noștri ar vră ca nici celor morți să nu li-se dea cinstea cuvenită.

Cooperativa din Bérlad. După exemplul Ardelenilor, au început de câți-va ani a se înființa și în România societăți cooperative de credit și economii. Primim la redacție al IV-lea Raport al consiliului de administrație și al censorilor cătră adunarea generală ordinară ce o va ține „Cooperativa din Bérlad“ la 2 Martie a. c. Acest institut de credit și economii îndeplinește o misiune frumósă în acele părți, unde bîjbăie un adevărat furnicar de cămătari evrei. După cum vedem din bilanțul Cooperativei, institutul este în continuu ascendent. În fruntea lui vedem pe doi Transilvăneni, anume ca președinte: pe d-l profesor pensionar și senator Stroe Belloescu cunoscut și pe la noi din numeroșele sale fundațiuni filantropice, er ca director pe

Mintea vede, simțul cere:
Ce folos, că nu-i putere!

Trecere și mai penibilă pentru cei necredincioși și josnici tot-odată: în sufletul cărora n'a fost în stare să încolțescă o rază de iubire, de credință, de speranță; cari n'au fost în stare să se încăldescă de idei mai sfinte, decât de interesul meschin al banului, al rangului, al carierelor

Când li-se apropie minutul fatal, sufletul nu se gândește la despărțire, despre care nu știe nimic, fiind-că n'a creșut în viața de dincolo, în posibilitatea ei, — ci se gândește esclusiv la nimicirea, peirea, anihilarea de veci: Ca o fiară, care luată la gónă, îngrozită se retrage în vizuina sa, astfel și aceste supra-organisme se retrag îngrozite la trupul lor, prin ceea ce despărțirea se îngreunează, fiind-că trebuie să urmeze brusc, convulsiv. Etă pentru-ce e atât de îndelungată, atât de chinuitoare agonia la mulți inși!

Cu totul de altă natură este procesul despărțirii la mórtea forțată (sinucidere.) În casuri de acestea despărțirea trebuie să urmeze din trupuri — în general — sănătose, tari și în ori-ce cas capabile încă de rezistență față de intemperiele vieții.

Circulația respirată prin nenumerate rețele se întrerupe de-odată. Supraorganismul se vede momentan amăgit. Ideile funeste, cari l'au determinat la pasul nefericit îi rămân și mai departe. S'a sinucis să scape de torturi sufletesoși, și totuși nu a scăpat; s'a sinucis să scape de trup, și totuși i-se pare că trăește cu trup cu tot. Despre felul despărțirii nu are ideie!

Celui bun pretutindenii îi merge bine: celui rău pretutindenii îi merge rău. Sufletele, cari deja de pe aici au știut răbda, suferi, a se acomoda, cari și-au știut înfrna pasiunile, a-și domoli pornirile, a-și mulcomi poftele sufletesoși, pe cari speranța le-a înviorat, desamăgirile nu le-au frânt, nemulțumirea nu le-a împintinat la rășbunare; cari nu au dorit mai mult, decum puteau da; nu au nutrit invidia, reprimând ori-ce urme de dispret, de ură; ținend esclusiv la armonia, ce o ofere viața pacinică: etă, înaintea acestor suflete iute se deschid porțile fericirii, căci:

Binele vine pe urmele măhnirei
Și o zimbire dulce după'un amar suspin.
Alexandrescu.
(Va urma).

farmacistul Curții regale Lazar *Bistrițanu*. În consiliul de administrație vedem numele d-lor: Dr. Cerchez, Ferhat, Toderiță Ioan, Michalache Hagi Ivanciu, Gr. Negură și G. Vidră.

„România Jună“. Societatea academică și social-literară „România jună“ din Viena publică „Raportul anual“ pe al XXXII an administrativ (1 Nov. 1901—31 Octomvrie 1902.) Asupra acestui raport vom reveni cu amănunte.

Cât e de ușor limba românească despre acesta ni-a dat o dovadă frapantă tânărul candidat de notar *Henri Biron* din Paris, care a venit la Brașov înainte de asta cu 3 săptămâni, fără să cunoască un cuvânt românesc, și aș putea conversa cu orî cine românește și pronunță limba noastră destul de corect. D-l Biron și-a luat locuința la un domn învățător din Rășnov și are de gând a petrece aici până prin Iunie, nu numai pentru a învăța perfect limba românească, dar a face și un studiu asupra situației economice și politice a poporului român din Transilvania. Densul se va supune pe urmă unui examen din limba română la „Ecole Orientale“ din Paris, unde se află ca profesor d-l *Picot*, care a fost timp îndelungat consul la Budapesta și posedă limba română foarte bine.

Cum se va anunța mobilizarea în Serbia. O telegramă particulară din Belgrad spune, că afară de capitală, în toate celelalte orașe ale țării eventuala mobilizare se va anunța prin aprinderea a patru făclii în turnurile bisericilor. Acesta va fi semnul, ca toți cei datorî a purta arma, să se prezente la regimentele lor.

Sciri locale.

Societatea gremiului român de comerț levantin din Brașov, a ținut ieri în 8 Martie adunarea generală anuală. În acesta s'a ales comitetul pe noul period de 3 ani. S'au reales: Th. *Nicolau* președinte; N. *Petra-Petrescu* vice-președinte; Ioan *Lengeru* secretar, Ioan *Dușoiu* controlor. Membrii: Ioan *Săbădeanu*, Ioan *Ciurcu*, Ioan *Burduloiu*; ca membrii noi d-l Ioan *Bidu*, Nic. *Dușoiu*, și *Ilie Savu*. Raport special va urma.

Listele alegătorilor dietali. Magistratul orașului Brașov aduce la cunoștință următoarele: Pe baza relațiunii comitetului de alegere central orașenesc, se aduce la cunoștința generală, cum-că deputațiunile de conscriere, alese spre scopul compunerii listelor alegerei deputaților dietali, valabile pentru anul 1904, și anume deputațiunea de conscriere pentru cercul I de alegere sub presiuni d-lui *Ludwig Kamner* și aceea pentru cercul al II-lea de alegere sub presiuni d-lui *Friedrich Lurtz* — își vor ține, — începând cu 12 Martie a. c. până când își vor fini lucrările de conscriere, în localul oficiului de dare — ședințele publice, și anume în fie-care și de lucru de la 3—6 ore d. a. Fie-căruia îi stă în drept, ca să se înfățișeze înaintea acestor deputațiunii și să-și documenteze dreptul de alegător.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat de la „*Cassa de păstrare*“ societ. pe acții din Sasca mont. 10 cor. de la d-l *Dr. Iustin Colbasi* medic militar în Orăștie, 20 cor. în loc de cunună pe sicriul neuitatului său moș *Sabin Piso*, protopresbiter în Săcărâmb. Primescă marinimosii donatori cele mai vii mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din loc.*

Teatru german. Vodevilul „*Er und seine Schwester*“ ce s'a dat aseră, este o piesă nouă de *Bernhard Buchbinder* creată pentru a stârni multă ilaritate în public și a-l susține în bună dispoziție, după cum s'a dovedit și aseră. D-l *Redl* comicul neîntrecut și mult simpatic publicului prin umorul său natural, a contribuit în cea mai mare parte, împreună cu subreta dibace și viuă în jocul ei, d-ra *Schwarz* la

reșita piesei. Intreg ansamblul a fost pozitiv. Jocul a decurs cât se poate de viu și pauzele au fost scurte.

Mâne Marți se va reprezenta comedia în 4 acte „*Die Katacomben*“, de *Gustav Davis*.

Concertul din Clușiu.

Despre serata musicală, ce s'a dat la 1 Martie n. în Clușiu, „*Familia*“ scrie următoarele:

„Serata a început cu un concert cu următoarea programă: 1) *Mozart*: *Quartetto I.* (1. 2. 3.), executat de d-nii S. C. *Negrea* de *Pojorta*; I. Cl. *Iuga*; A. *Heltner*; *Cornel Muntean*. 2) *P. Scheletti*: „*Cete legeni codrule*“; H. *Kirchner*: „*Solomone, căpitane*“; H. *Kirchner*: „*Fóie verde de bujor*“, executate de d-șora *Delia Olariu*. 3) *Saint-Saëns*: „*Fantasie*“, executată de d-șora *Aurelia Gerbert*. 4) *Danela*: *Une symphonie concertante*, esec. de d-na *Victoria Popovici*, d-șora *Ersilia Popovici* d-l *Cornel Popovici*. 5) *Donizetti*: *Aria* din opera „*Maria di Rohan*“; *b*, „*Doină*“, executată de d-șora *Virginia Gall*. 6) *Strauss*: *Reminiscenzen a. d. Oppte*: „*Die Fledermaus*“, esec. de orchestra reg. de inf. nr. 51.

„Care va să dăcă, programa promitea muzică atât clasică, cât și populară. Cântări cu gura, cu violina și pianul, precum și piese de orchestră. O variație cât se poate de interesantă și atrăgătoare.

„Care parte a reușit mai bine, este greu a spune hotărît. Au fost mult aplaudate și unele și altele. Căci toate au fost interpretate admirabil de perfect. Aveam înaintea noastră adevărați artiști. Muzica noastră populară a găsit nise interpreti, cari ni-au reprezentat-o cu măiestrie încântătoare; ér musica clasică ni-s'a tâlcuit dulce, clară și ademenitoare.

„D-șora *Delia Olariu* ne-a fermecat auzul, sufletul și inima, cu vocea sa d'un timbru sonor, cântându-ne frumoșele compoziții de muzică populară.

„A avut un succes enorm, răsplătit prin un ropot de aplause, esecul trio executat de d-na *Victoria Popovici*, d-șora *Ersilia Popovici* și d-l *Cornel Popovici*, toți trei membrii ai distinsei familii musicale *Popovici* din Hațeg. Debutul lor au fost nise momente de înalte delicii, cari ne inspirau bucurie și mândrie. Efectul a fost covârșitor. Tôtă sala a aplaudat cu entuziasmul cel mai mare. Artiștii, căci în adevăr sunt artiști, ne-au făcut plăcerea să mai cânte o piesă. De astă-dată românească, în care dulceta melodiei s'a combinat cu cea mai rafinată executare. Un privilegiu, care ne-a arătat cu câtă artă se poate cânta un cântec popular.

„Culmea succesului a fost însă debutul d-șorei *Virginia Gall*. Tânăra și încântătoare artistă, face din an în an progres tot mai mare; vocea i-se întărește și devine tot mai flexibilă. Cântă ușor și tonurile cele mai înalte. Ér coloratura-i d'o fineță uimitoare, ne surprinde din ce în ce mai mult.

„De astă-dată a cântat acompaniată de orchestra militară atât de bine condusă de dirigintele *Kucera*. Bravura cu care artista s'a achitat a uimit și pe cei mai buni cunoscuți ai d-sale. Aplausele nu mai conțeniau. Entuziasmul era general.

„Atunci în mijlocul unui entuziasm fără margini, d-sa a intonat un cântec popular, care cu acompaniare de orchestra militară, a primit o putere cutreerătoare.

„Sub impresiunea acesta covârșitoare s'a încheiat concertul, după ce muzica militară a mai cântat o piesă“.

A doua seră o mare parte a societății s'a întrunit în aceeași sală la o nouă petrecere cu dans, care a durat până după miezul nopții.

NECROLOG. Véd. *Sora Bartolomei* Meșianu ca mamă, *Efrosina Meșianu* nasc. *Tipei* ca soție, *Traian* și *Eugenia Meșianu* măr. Proca ca fii, *Ioan Tipei* protopresbiter emeritat ca socru, *Costi Proca* ca ginere, au nemărginita durere a anunța în-

cetarea din viață a preaiubitului lor fiu, soț, tată, ginere și socru *Traian Meșianu*, protopresbiter al tractului *Bran*, întâmplată în 22 Februarie v. 1903 la 11 ore noaptea, după o scurtă, dăr grea suferință, împărțită fiind cu sfințele *Taine*. Mórtea nemilósă i-a scurtat firul vieții la vârstă de 49 de ani, în anul al 28-lea al fericitei sale căsătorii și al 27-lea al sfințitei preții.

Rămășițele scumpului adormit în Domnul se vor ridica din biserica Sf. *Nicolae* din *Zărnesci*, Marți în 25 Febr. v. 1903 la 12 ore m. și se vor depune spre vecnică odihnă în cimitirul acelei biserici.

Zărnesci, în 23 Febr. v. 1903. *Odihenesce*, *Dómne*, în pace sufletul fericitului adormit!

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 9 Martie. Meetingul *kossuthistilor*, care s'a ținut ieri în fața parlamentului, pe cheiul *Dunării*, n'a putut să se țina în liniște din cauza amestecului tulburător al socialiştilor. La procesiunea demonstrativă au participat vr'o 20.000 de ómeni. Ploua neconținut. La casele, unde nu erau arborate drapele, ca la clubul liberal etc. demonstrații au spart ferestrele. Poliția a șargeat plebea și a împrăsciat-o. S'au făcut multe arestări.

Voci din public.*)

La 12 Ianuarie a. c. a fost alegerea de al doilea paroch la biserica sf. *Adormiri* din *Satulung*, și cu mare majoritate a reușit tânărul învățător *Zenovie Popovici* contra părintelui *Romul Verzea* de la biserica Sf. *Archangelii*. Asupra rezultatului acestei alegeri, cineva a publicat în „*Telegraful Rom.*“ o notiță obiectivă și foarte nevinovată, la care însă 5 membri ai com. par. de la biserica Sf. *Adormiri* au aflat de bine să răspundă în „*Gaz. Trans.*“ nr. 29, succind lucrurile și năpustindu-se cu deosebire asupra vechiului paroch *Victor Popea* și asupra noului *Zenovie Popovici*. — Ei bine! Acest mod de scriere pe *Seceleni* și în deosebi pe noi *Sătulungenii* ne-a lăsat reci, căci de vre-o doi ani suntem obișnuiți cu droia de corepondențe și „atestate despre hărnicia“ pâr. *Romul Verzea*, și în care preoții mai bătrâni și cu merite reale, dăr netrâmbitate, rënd pe rënd sunt insultați, când în „*Gaz. Trans.*“, când în „*Tel. Rom.*“ și „*Tribuna*“ din *Sibiu*. — Da! E durerosă căderea pâr. *Verzea* atât pentru densul, cât și pentru partisiunii densului, acesta o admitem, ba după cum vom vedei mai la vale, chiar rușinosă; dăr atunci, după părerea noastră, cel mai înțeleptesc lucru ar fi fost tăcerea. Vor însă acei 5 onorabili, ca să se știe tot istoricul acestei alegeri, fie, n'avem nimic în contră. Noi vom răspunde numai la 2 din domniile lor, ér pe ceilalți 3, cari în totă afacerea au umblat numai în cetlău, îi ignorăm cu totul. — E adevărat, că așî fondul bisericii noastre se urcă aproape la 30 mii cor. De la 1893 și până la 1897 totă administrația a fost în mâinile preoților *Radu Popea* ca președ. al comit. par., și *Victor Popea*, ca episcop, când apoi muri părintele *Radu Popea* și pâr. *Victor* ne mai putend funcționa ca episcop, a fost ales domnul *I. Mandai*. Densul însă a primit această funcție onorifică numai în condiția, ca pâr. *Victor* să-i stea întru ajutor, fiind el om bătrân. Er de atunci încóce amândoi cu multă silință și cu cinste au ridicat fondul la suma de mai sus. Am voi dără să șcim, cari sunt meritele d-lui *Sandu Munteanu* la creșterea averii bisericii noastre? Domnia sa, care e cetățen român și proprietar în județul *Tulcea*, trăesce 11½ luni în *România* și numai câte 2—3 săptămâni le petrece în *Săcele*. Și dăcă vine aci, ne face buclucuri și neajunsuri, și totuși are meritul de a fi ridicat el averea bisericii? Un om fudul până la desertăciune, care ca fariseul, numai ca să i-se dăcă, „domnule președinte“, apelază printr'o epistolă la d-l *Dumitru Comșa* și-l rógă să stăruască, ca să fie ales de președinte al comit. par. și în noul period. Da, are merite, că a insultat, și încă în sf. biserică și în fața prea on. domn protopop *Vasile Voina*, pe părintele *Victor Popea* cu cuvinte din lexiconul surugilor.

Ba împreună cu cumnatul său *I. Man-*

* Pentru forma și cuprinsul celor publicate sub rubrica acesta redacțiunea nu ia răspunderea.

dai a insultat pe întreaga majoritate, care n'a votat după gustul d-lor, încercându-o cu epitețe ca „venetic“ și „conișă“, cei cari își aduc lemne cu conia, séu ciocla). Dăr ce boieri mari sunt d-șora? Din ce ném de caimacam séu guvernatori își trag dênșii obârșia? Noi șcim că atât pentru unul, cât și pentru celălalt au votat ómenii de totă starea și le-ar fi stat frumos, ca la un astfel de act să nu fie conduși de furie și reutate, mai virtos că sunt ómeni bătrâni.

Părintele *Victor Popea* și-a părăsit turma credincioasă? Dăr de când numai d-lor vre-o căți-va îngâmfăți sunt turma credincioasă? Dăr ceilalți, massa poporului, ce sunt? Și apoi noi șcim, că d-l *Mandai* până în ajunul alegerei declara, că nu se deslipesce de pâr. *Victor* și de părerile lui, pe dedesubt însă argații densului întrebunțau fel de fel de epitețe la adresa sfinției sale. Óre nu d-l *Mandai* striga numai cu vre-o câteva săptămâni mai înainte de alegere: „Nu ne trebuie *Romul Verzea*, n'avem lipsă de avocat, nouă ne trebuie preot“? Bag sémă, că d-l *Mandai* cu asta ar voi să-și drégă busiocul, cum se dăce pe românește.

Mai nostim decât tóte e afirmația, că voturile lui *Z. Popovici* au fost căștigate „prin influențări, presiuni și corumpări nepermise“. Așî minune! Dăr cine l'a vèdut pe *Z. Popovici* umblând totă săptămâna, și cu deosebire în presera alegerei, în sanie cu vre-o 12 inși, cum a umblat părintele *Romul Verzea*? Óre nu pâr. *Verzea* era în fiecare séră, când la *Sandu Munteanu*, când la *Constantin Stoica*, și acolo încheia la planuri.

Óre nu pe pâr. *Verzea*, împreună cu 12 inși, parte din parochia densului, l'a prins pâr. *Victor* în cărciuma lui *Manole Boghiciu* noaptea pe la 9 ore? Și acesta s'a întâmplat în presera alegerei, și când în fața martorilor i-a tras atențiunea asupra paragrafului din „stat org.“, densul a răspuns, că a venit în vizită. Da, era diua lui sf. *Manole*, și părintele *Verzea* venise să-l hiritisescă. Apoi la 7 Ianuarie *Zenovie Popovici* cutreera casele alegătorilor împreună cu *Ștefan Boroș*? Cine făcea abus cu persóna înalt prea sf. Sale d-lui *Archiepiscop și Metropolit*? Și cine se vâta că-și ține copilași cu mămăliguță? Până ce într'o casă i-s'a arătat ușa *Domnii Radu Aldea*, care are legături comerciale cu toți meșteșugarii și *Ioan Butu* corteșau în presera alegerei pentru *Z. Popovici*? Séu pentru pâr. *Verzea*? Ce căutau acești ómeni parochieni de la bis. ss. *Archangelii*? Și sunt permise acestea și demne de un preot, înzestrat cu tóte „atestatele de hărnicie“!

Mai amintim și punctul în care se afirmă, că alegerea de preot s'a făcut pe baza unei liste necorecte. — Apoi bine, onorabililor! Cine a întregit lista pe anul 1903? Nu comit. par. presidat de *Sandu Munteanu*? Cine a dispus cetirea listei în biserică prin notariul comit. par., și cine a declarat *P. O. D. Protopop Vasile Voina* în biserică, că e de prisos să se mai cetescă încă odată? Nu *Domnul Sandu Munteanu*?

Cu sucel și cu învîrteli, nu e bine să umblăm. — Alegerea a fost cum nu se poate mai liniștită și mai corectă. Omul cel mai capabil a fost ales, cum l'a recomandat pâr. *Romul Verzea* în „*Gaz. Trans.*“ și în „*Telegr. Român*“, că fericită va fi comuna, care l' va avé de preot pe *Z. Popovici*. — Ei bine! Comuna n'a făcut altceva, de cât a ascultat sfatul pâr. *Verzea*, a ales pe cel mai capabil, blând, nefudul, nu lăudăros, și activ, pe el l'a socotit majoritatea poporului de cel mai vrednic urmaș al reșosatului paroch *Radu Popea* și de cel mai potrivit tovarăș al părintelui nostru *Victor Popea*, pentru-că amândoi în dragoste și în înțelegere frățescă se restabiliscă în parochia luiștea turburată, nu de fii acestei biserici, ci de alții din afară, cunoscuți din vechime de ómeni lacomi, pizmași, lăudăroși și mincinoși, și pe cari poate că și cei 5 la număr, dăcă nu-i cunosc, credem că cel puțin îi gâcesc. Er noi cu toții să ne grupăm în jurul preoților noștri și să dăm dovești conlocuitorilor noștri unguni, că suntem români pacnici, ómeni de ordine și fii adevărați ai bisericii noastre strămoșesci ortodoxe, cu un cuvânt vrednic de numele cel bun, de care ne-am bucurat până acuma.

Satulung, 17 Februarie v. 1903.

Stan *Boncotă*, *Sandu Bucurenci*, *Radu R. Popea*, *Stan Eneika*, *Ion R. Pârva*, *Vasile V. Vlad*, *Ioan Sroa*, *George Șeitanu*, *Stoica M. Gologan*, membri în comitet. *Radu I. Pallania*, episcop. *George I. Moroiu* membru în comitet.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga la lângă portul postal arstat, încă 25 bani pentru comandație.)

Scieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferrestru și la Seminarul Nifon Metropolitanul din Bucuresci. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia,** sêu Agricultura generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu deoisia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corône.

Vol. II **Fitotechnia,** sêu cultura specială a plantelor, 33 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corône.

Vol. III **Zootechnia,** sêu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăptăria și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corône.

Vol. IV **Economia Rurală,** sêu organizasiunea și administrarea moșiilor mari și mici. Costă 8 corône.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesc esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatură română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză tôte cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din tôte țerile locuite de Români, pe basa progreselor actuale ale sciinței și tehnicei agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșiu, învățator la școala principală română din Lăpușul Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamașek, cu un studiu asupra lui Lamașek de Panșite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăc în țără săracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor“ sêu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto.)

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto.)

Vinuri dînpôme, de Gr. Halip prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite pôme. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

„Sfaturî de aur“, pentru sătenii români de tôte starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătățirea stării sătenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„Cultura și îngrijirea grăului“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru școalele populare, de Teodor Roșiu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală“, de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea împartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiunî,

recomandațiunî și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupône etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Acestă broșură conține: **afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.** Prețul broș. 2 corône (+ 10 bani porto.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tractăză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor cu-rente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 20 Martie 1903

S ă m î n ț e	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 ohilogramme
Grâu Bănățenesc	80	8.15
Grâu dela Tisa	80	8.05
Grâu de Pesta	80	8.10
Grâu de Alb. rezală	80	—
Grâu de Bácska	80	—
Grâu unguresc de nord	80	—
Grâu românesc	80	—

Semințe vechi ori nouă	Soiul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 ohilogramme
Săcara		70—72	6.80
Orz	nutreț.	60—62	6.70
Orz	de rachiu	62—64	6.10
Orz	de bere	64—66	5.70
Ovės		—	—
Cucuruz	bănățen.	75	—
Cucuruz	alt soi.	73	—
Cucuruz		—	—
Hirișcă		—	5.75

Produce div.	Soiul	Cursul
Săm. de trifoiu	Luțernă ungar.	dela 45.— până 54.—
"	" transilvană	—
"	" bănățenă	—
"	" roșiă	76.— 62.—
Ulei de rapiță	rafinat dublu	—
Ulei de in		—
Unsore de porc	dela Pesta	75.50
"	dela Tera	65.—
Slănină	svântată	13.50
Prune	din Bosnia	14.50
"	"	15.—
Licitar	Slavon și Serbia	16.50
"	din Serbia în s.	12.25
Nucî	slavon nou	13.25
Gogoși	sărbesc	—
"	din Ungaria	—
"	unguresc	—
Miere	sărbesc	—
"	brut	—
Ceră	Drojdiițe de s.	—
Spirt		—

Bursa de Bucuresci

din 20 Febr 1903

Valori	Do. bândă	Scad. cup.	Cu banl gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	99.3/4
" " Impr. 1892	5	Ian.-Iul.	98.3/4
" " din 1893	5	" "	98.3/4
" " 1894 int. 6 mil.	5	Apr.-Oct.	—
" " Impr. de 32 1/2 mil.	4	Ian.-Iul.	86.3/4
" " Impr. de 50 mil.	4	" "	87.—
" " Impr. de 274 m. 1890	4	" "	87.3/4
" " Impr. de 45 m. 1891	4	" "	87.1/2
" " Im de 120 mil. 1894	4	" "	87.1/2
" " Impr. de 90 mil. 1896	4	" "	87.1/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6	Mai.-Nov.	87.1/4
" Casei Pensionilor fr. 300	10	" "	—
" comunei Bucuresci 1833	5%	Ian.-Iul.	—
" " " din 1884	5	Mai.-Nov.	—
" " " din 1883	5	Iun.-Dec.	—
" " " din 1890	5	Mai.-Nov.	—
Scrisuri fonciare rurale	5	Ian.-Iul.	98.7/8
Scris. fonciare rurale din 18 ^o	4	" "	87.3/8
" " urbane Bucuresc	5	" "	87.3/8
" " Iași	5	" "	81.—
Oblig. Soc. de basalt artificiali v. n.	6	" "	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	—
Banca Națion. ult. div. 88.—	500	intr. v.	—
Banca agricolă	500	150 v.	2410.
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	230.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	" "	112.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	" "	395.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	" "	395.—
Soc. rom. de hârtie ult. —	100	" "	—
"Patria" Soc. de asig. ult. 4 l. 1	100	" "	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " 2 em. u. d. 0	1000	" "	—
Soc. de fur. militară u. d. 60 l.	900	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	" "	—
Societ. p. constr. de Tramays	200	" "	—
20 franci aur	" "	" "	—
Fabricile Unite de gazose	12	" "	—

Scompturi:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansuri pe efecte	6	P tersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3%
Casa de depuneri	5 1/2	Belgia	3
Londra	3 1/2	Elveția	3 1/2
Viena	3 1/2		

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la Eremias Nepoții.

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Martie n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	Vând.	18.94	18.98
Argint român.	"	18.70	18.80
Napoleon d'or.	"	19.04	19.08
Galben	"	11.20	11.30
Mărci germane	"	117.—	111.08
Lire turcesc	"	21.40	—
Scris fonc. Albina 5%	"	101.—	102.—
Ruble Rusesct	"	—	—

Sz. 440—1903.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróság mint telekönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Popa Zamfir György végrehajtónak Popa Bucur végrehajtást szenvedő elleni 156 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sérkányi kir. járásbírószág) területén levő, Grid községben fekvő, a gridi 176 számú tljkvben foglalt Modorcea András által megvett A †, továbbá Márcu Miklos által megvett 324, 325 hrsz. ingatlanra 330 kor. A † 2442 hrsz. ingatlanra 9 kor. 1047 " " 26 " 2448 " " 1 " 5389/1 " " 11 " 4476/2 " " 15 " 8272 " " 42 " 5350, 5351 " " 40 " 9034, 9035 " " 38 " 6944 " " 11 " 9272/1 " " 3 " 7021, 7022 " " 20 " 10056 " " 32 " 7350 " " 60 " 11133, 11134 " " 14 " 8552 " " 28 " 11466 " " 04 " 8661 " " 18 "

koronában ezennel megálapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903 évi Márczius hó 12-ik napján dél-éltt 9 órakor Grid községben megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 novem. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 § sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1903 évi január hó 16-ik napján.

A kir. jbiróság, mint tlknyvi hatóság

SCHUPITER, kir. albiró.

878,1—1

In atențiunea On. Dame!!!

După ce mi-am mutat Magazinul meu de Confecțiunî de Dame din Strada Vămii

în Magazinul meu de haine pentru bărbați din piață Șirul Inului 28,

tot acolo am aranjot un SALON separat pentru CONFECTIUNI DE DAME.

Am onôrea a aduce la cunoștința Onor. Dame, că sunt în poziție a corespunde cerințelor celor mai pretențioșe în această branșă.

De ôre-ce pentru acest articol nu am absolut spese, nimeni nu pôte concura cu mine, ce privește iettinatatea. — Revine la o singură încercare, pentru a se convinge de cele mai de sus.

Tot-deauna asortiment mare și cei mai nou!

Tot-odată imi ieau voie a recomanda și bogatul meu

DEPOSIT DE HAINE, pentru bărbați, băeți și copii, după cea mai noă modă, cu prețuri forte ieftiue.

Apelând la sprijinul Onor. public, sunt

cu tótă stima

1--50(877).

Rog a fi cu atenție la firma!! **Heinrich Schull.**

A V I S.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și renoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“